

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2018

aruandeaasta lõpp: 31.12.2018

nimi: Inimõiguste Instituut

registrikood: 80013293

tänava/talu nimi, Telliskivi tn 60A/A2
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 10412

telefon: +372 6421000

e-posti address: eihr@eihr.ee

veebilehe address: www.eihr.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	7
Bilanss	7
Tulemiaruanne	8
Rahavoogude aruanne	9
Netovara muutuste aruanne	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad	11
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	11
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksud	13
Lisa 3 Materiaalsed põhivarad	14
Lisa 4 Immateriaalsed põhivarad	14
Lisa 5 Võlad ja ettemaksud	15
Lisa 6 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	15
Lisa 7 Annetused ja toetused	16
Lisa 8 Tulu ettevõtlusest	16
Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	16
Lisa 10 Tööjõukulud	17
Lisa 11 Seotud osapooled	17
Aruande allkirjad	18

Tegevusaruanne

Tegevusaruanne

MTÜ Inimõiguste Instituut on taasiseseisvunud Eesti esimene järjepidevalt inimõiguste kaitse tegev organisatsioon, mis asutati 10. detsembril 1992. aastal, rahvusvahelisel inimõiguste päeval. Instituudi asutamise algataja ja esimene patroon oli president Lennart Meri.

Inimõiguste Instituut tegutseb inimõiguste kaitsel Eestis ja mujal. Instituut on valitsusväline mittetulundusühing.

Inimõiguste Instituut tegeleb inimõiguste uurimise ja edendamise ning inimõigustealase teadlikkuse tõstmisega Eestis ja maailmas.

Inimõiguste Instituudi 2018. aasta tegevuses olid olulised kaks tähtpäeva, Inimõiguste Instituudi asutamisest möödus 25 aastat ja 70 aastat ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooni vastu võtmisest. Sellest lähtuvalt kandsid ka erinevad tööd eelpool nimetatud tähtpäevade pitseri: uuring inimõigustest, inimõigushariduse projektid, kommunismi ja natsismi ohvrite ning küüditamismälestuspäevade korraldamine, ning traditsiooniline rahvusvaheline inimõiguste konverents. Loodame rahvusvahelise koostöö jätkumisele nii Euroopa Nõukogu, EGAMi ja teiste organisatsioonidega.

Instituut asus 2018. aasta alguses Tallinnas aadressil Villardi 22-6. Aprillist 2018 on Instituudi aadress Telliskivi 60a/2, Tallinn 10412.

Instituudi juhtimine:

Instituudi struktuur (liikmeskond).

Instituuti kuulub 2018. aastal 40 liiget, kes moodustavad organisatsiooni kõrgeima juhtorgani – üldkoosoleku. Instituudi liikmed on kutsutud osalema kõikidel üritustel, mis on toimunud Instituudi eestvõtmisel või osalusel.

Inimõiguste Instituudi juhatuse esimees on V. Hansen. Instituudi teine juhatuse liige on T. Seifullen.

Instituudi peamised rahastajad 2018. aastal olid Justiitsministeerium, Välisministeerium ja Euroopa Nõukogu.

Inimõiguste haridus

2018. aasta esimesel poolel valmis diginäitus “Eesti rändeaajastul” lõplik eestikeelne versioon ja lisandunud on ka saksakeelne versioon. Inimõiguste Instituudi kodulehel on nüüdsed üleval kolm diginäitust: „Eesti rändeaajastul“, „Inimõigustest Nõukogude ühiskonnas“ ja “Krimmitatlarased”. Enamus näitusi on tõlgitud inglise, saksa, prantsuse, hispaania ja võimaluse korral ka teistesse keeltesse ning riputatud kõik veebi üles vabaks kasutamiseks. Lisaks saatsime Euroopa ajaloo- ja ühiskonnaõpetajatele infokirja, kus tutvustasime erinevates keeltes meie veebis olevaid rändnäitusi.

Vt meie rändnäitusi leiab digitaalselt siit: <http://naitused.humanrightsestonia.ee>

Iga näituse erilehelt saab ka ülevaate, mis koolides on erinevad rändnäitused jõudnud juba olla ning kuhu liigutakse edasi.

Tartu Ülikooli üliõpilaste praktika

Sel kevadel tegime koostööd Tartu Ülikooli rahvusvahelise õiguse ja inimõiguste magistri õppekava üliõpilastega. Tudengid viisid läbi inimõigushariduse teemalisi külalistunde erinevates koolides Tallinnas, Tartus ja Narvas.

Ingliskeelsel magistriõppekaval õppisid üliõpilased mitmetest riikidest üle maailma. Külalistunde viisid läbi üliõpilased Eestist, Türgist, Lõuna-Koreast ja Georgiast (Grusiast). Koolid, mida tudengid külastasid, on osalenud Inimõiguste Instituudi läbi viidud ja Amnesty International'i koostatud programmis “Inimõigusi Austav Kool.”

Tundide läbiviimisel kasutati mitmeid olemasolevaid ja kasulikke inimõigushariduse õppematerjale nagu “Inimõigushariduse käsiraamat – KOMPASS,” ja värskest eesti ja vene keelde tõlgitud “Vastuoluliste teemade käsitlemine koolis” ja “Kuidas arendada õpilastes meediat ja suhtlusvõrgustikest pärit teabe hindamise oskust?”, mis on eesti ja vene keeles ka veebis kättesaadav.

Balti Akadeemia koolitusseminar 2018

Koolituse eesmärgiks oli läbi viia konkurs osalejate koolimeeskondade leidmiseks ning esimene ettevalmistav kahepäevane seminar toimus Tallinnas 12.04.2018 - 13.04.2018.

Balti Akadeemia 2018 koolitusseminar Eestis toimus Tartus 28.06.2018 -1.07.2018. Koolituse teemaks oli eesti- ja venekeelse kogukonna ajalooliselt tundlike teemade (küüditamine, II maailmasõda, okupatsioon jne) käsitlemine koolis.

Balti Akadeemia koolitusseminar viidi läbi koostöös The European Wergeland Centre, Euroopa Nõukogu ja Haridus – ja Teadusministeeriumi kaasabil.

Märtsi- ja juuniküüditamise mäletusüritused

Inimõiguste Instituut on võtnud ühe eesmärgina rohkem teadvustada ja kaitsta okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isikute õigusi. Koos teiste vabakondadega on Instituut alates 2013. aastast korraldanud ühiselt mälestusüritusi, eesmärgiga kaasata järjest enam noori ja vabatahtlikke, kes oma tegevusega panustades aitavad kaasa mälestuse hoidmisele ning meie rahva loo järjepidevuse kestmisele.

2018. aastal meenutati taas Vabaduse väljakul märtsiküüditamisohvreid, süüdati küünlad Eesti geograafilist kontuuri jälgides, ning ekraanile kuvati projektsioon kõigi 32 000 inimese nimega, keda 1949. aasta deporteerimine otseselt puudutas.

Mälestuspäeva aitasid korraldada Tulipisar, Inimõiguste Instituut, Eesti Memento Liit, Okupatsioonide Muuseum koostöös Eesti Noorteühenduste Liidu, Eesti Üliõpilasesinduste Liidu ja Eesti Õpilasesinduste Liiduga. Siinkohal tasub silmas pidades, et käesoleval aastal möödub sellest kurvast sündmusest 70 aastat.

Rohkem infot leiad siit: https://www.humanrightsestonia.ee/inimoiguste_uritused/malestuspaev/

14. juunil möödus 77. aastat juuniküüditamisest, sellega seoses meenutati Tallinnas, Vabaduse väljakul 1941. aasta küüditamisohvreid mälestustseremonia ja "Pisarate mere" installatsiooniga.

Sel aastal aitasid Pelgulinna Gümnaasiumi õpilased 14. juuni varahommikul Inimõiguste Instituuti, et Vabaduse väljak kattuks ohvreid mälestavate "pisaratega".

Tallinnas Vabaduse väljakul on võimalik näha ülevaadet rohkem kui 12 000 represseeritud nimega, keda 1941. aastal toimuva otseselt puudutas – sealhulgas küüditatud ja vangilaagritesse saadetud; need, kes põgenesid või end varjasid ning Siberisse küüditatud peredes sündinud lapsed. Lisaks on nimekirjas ka 1940. aastal küüditatud Konstantin Pätsi ja Johan Laidoneri perekonnad.

Nagu märtsiküüditamise puhul, nii ka nüüd tehti koostööd teiste vabariiklastega. Mälestuspäeva aitasid korraldada Inimõiguste Instituut, SA Unitas, Eesti Memento Liit, Eesti Üliõpilaskondade Liit, Eesti Noorteühenduste Liit, Eesti Õpilasesinduste Liit ja justiitsministeerium.

Vt lisa: <https://www.humanrightsestonia.ee/juunikuuditamise-ohvrite-malestuspaev2018/>
ja galeriid: <https://www.flickr.com/photos/136478360@N05/albums/72157670076450948>

Viini konventsioon eesti keelde:

Viini deklaratsiooni 25. aastapäeva puhul tõlkis Inimõiguste Instituut esmakordselt deklaratsiooni ja tegevuskava täismahus eesti keelde.

Viini deklaratsiooni ja tegevuskava poolt hääletasid konsensuslikult 171 riiki, sealhulgas Eesti, 25. juunil 1993. aastal Viinis toimunud inimõiguste maailmakonverentsil, mis on ligi 7000 delegaadiga ja rohkem kui 800 valitsusvälise organisatsiooniga jäänud siiani suurimaks inimõigusfoorumiks.

Tõlge: https://www.humanrightsestonia.ee/wp/wp-content/uploads/2018/06/eihr_viini_deklaratsioon_ja_tegevuskava_2.pdf

Lisaks riputasime paremaks kättesaadavuseks üles ka esimese inimese ja kodanikuõiguste deklaratsiooni aastast 1789, mille on tõlkinud ja kommenteerinud Jüri Adams. Esimest korda avaldati nimetatud tõlge inimõiguste käsiraamatus "Inimese õigus" aastal 2016.

Avalik arvamus inimõigustest Eestis, Lätis, Leedus 2018

2018 aastal viidi läbi inimõiguste avaliku arvamuse uuring kolmes Balti riigis, Eestis, Lätis ja Leedus. Uuringu meetod on silmast-silma küsitlus Omnibussuuringu raames. Eestis viis küsitluse läbi Turu-uuringute As, Lätis viis uuringu läbi uuringufirma Latvian Facts ja Leedus firma Vilmorus. Eestis toimus 1005, Lätis 1004 ja Leedus 1032 intervjuud. Eestis on sama uuringut tehtud ka aastatel 2012 ja 2016.

Sihtrühma vanus Eestis 15+, Lätis 15-74a. Ja Leedus 15+. Tulemuste analüüsis käsitletakse eraldi põhirahvuste ja kohalike venelaste hinnanguid. Siinjuures tuleb silmas pidades, et Eestis ja Lätis on suured venelaste kogukonnad, kuid Leedus on muude rahvuste esindajate seas pea võrdselt venelasi ja poolakaid, kellele lisandub vähesel määral veel muude rahvuste esindajaid. Osade küsimuste puhul on muude rahvuste esindajate arvud üldistusteks liiga väikesed, sel puhul neid tulemusi eraldi ei käsitleta.

Pikem analüüs on valminud Eesti tulemustest leiata Instituudi kodulehel. <https://www.humanrightsestonia.ee/inimoigused-balti-riikides-estis-lati-leedu-vordlev-uuring/> ning kuhu on lisandunud ka Eesti, Läti ja Leedu ekspertide hinnangud tulemustele. Samuti on uuring tõlgitud inglise keelde.

Materjal on avaldatud ajalehes Postimees: https://arvamus.postimees.ee/6513529/eestlased-latlased-ja-leedulased-ullatavalt-eri-meelt?utm_source=facebook.com&utm_medium=social&utm_campaign=

Rahvusvaheline koostöö Tadžikistanis:

Inimõiguste Instituudi eksperdid käisid 22–23. mail 2018 Dushanbes Tadžikistanis, et koostöös Euroasia Kesk-Aasia Tadžikistani fondi, Tadžikistani välisministeeriumi akadeemia ja Euroopa Komisjoniga võidelda soopõhise vägivalla vastu.

Projekti „Soopõhise vägivalla aruandluse ja resolutsiooni raamistiku edendamine Tadžikistanis“ peamine eesmärk oli soopõhise vägivalla vastase õigusabinõu kujundamine ja rakendamine.

Nimetatud probleemide valguses oli projekti eesmärk soopõhise vägivalla vastase õigusabinõu kujundamine ja rakendamine, luues soodsama kliima sellistest juhtumitest teadaandmisest ja nende rahumeelsest lahendamisest. Soopõhise vägivalla ülekaalukas esinemine on kujunenud tõeliseks takistuseks inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse järgimisele Tadžikistanis, avaldades mõju naise õigusele inimväärkusele, võrdsusele ja õiguskaitsevahenditele. Projekti puhul valiti institutsiooniline lähenemine, kuna kultuurilised hoiakud sugude vahelisesse suhetesse on sügavalt juurdunud ning neid on keeruline muuta enne tugeva õigusraamistiku juurutamist.

Arvamusfestival 2018 Paide

Sellel aastal osales Inimõiguste Instituut Paide Arvamusfestivalil koostöös Eesti Mälu Instituudiga. Inimõiguste Instituudi paneeli pealkiri oli Recycled Kalevipoeg kolme triibu dressis? Ehk monumentide väärtus eile, täna ja homme, arutleme ajalooliste sammaste ja tseremooniade väärtusest!

Kas ajas muutuv sümbol kannab samu väärtuseid ka tänapäeval? Nõnda nagu on Madonna muutunud inimeste teadvuses olulisest religioosset tegelasest popstaariks, muutub ka suhtumine püsitatud mälestusmärkidesse ja nendega seotud riitustesse. Nii uute kui vanemate, riiklike ja kohalike mälestusmärkide näidetel arutlesid panelistid nii monumentide loomingulisest poolest, igapäevasest kui ka tseremoniaalsest rollist. Moderaator oli Gregor Taul, osalesid suursaadik ja kirjanik Jaak Jõeriit, Tartu ülikooli filosoofia ja semiootika instituudi teadur Tiit Remm ja Laura Linsi ja Roland Reemaa, kes on Eestis ja Hollandis tudeerinud arhitektid, kes hetkel töötavad oma erialal Suurbritannias. Laura ja Roland üheskoos tšehhi kolleegi Tadeáš ■fhaga kureerisid tänavust Eesti paviljoni "Nõrk monument" Veneetsia arhitektuuri biennaalil.

Kokkuvõtet paneelist saab vaadata siit: <https://www.humanrightsestonia.ee/wp/wp-content/uploads/2018/09/pealugu.pdf>

70 aasta inimõiguste ülddeklaratsioonist

70 aastat tagasi kuulutati ÜRO Peaassambleel välja inimõiguste deklaratsioon. Selle aastapäeva puhul sõnastasid Tallinna Vana-Kalamaja põhikooli ja Tartumaa Kuuste kooli õpilased selle, kuidas nemad inimõigusi mõistavad.

10. detsembril tähistab rahvusvaheline üldsus Inimõiguste ülddeklaratsiooni (Universal Declaration of Human Rights) vastuvõtmise 70. aastapäeva. Inimõiguste ülddeklaratsioon on kaasaegse inimõiguste raamistiku alusdokument, see on maailma enim tõlgitud dokument ja seda on tõlgitud enam kui 500 keelde.

Sel sügisel toimus Vana-Kalamaja põhikooli ja Kuuste kooli õpilaste inimõiguste alane koolitus. Koolituse läbi viinud Kersti Kivirüüdi hinnangul olid noored väga tublid. Keerulises juriidilises sõnastuses deklaratsioonitartiklid suudeti osavalt lahti mõtestada inimlikku keelde. Eriti sümpaatne oli, et noored arutlesid koos oma perega inimõiguste üle ning otsisid koos sobivat omasõnalist seletust.

Kuidas meie koolinoored inimõigusi mõtestavad, näete siit: <http://uro70.humanrightsestonia.ee>

Rahvusvaheline koostööprojekt: Krimmitratlaste eestkoste- ja solidaarsusliikumise käivitamine

Käesolev projekt on krimmitartari avaliku diplomaatia projekti (2015-2017) jätk, mis keskendub eelmise projekti raames valminud avaliku diplomaatia strateegia elluviimisele, sh kodanikuühiskonna ja vabatahtlike kaasamisele, Ukraina riikliku ühtsuse ja julgeoleku tugevdamiseks kaasaegsete haridus- ja IKT-lahenduste abil. Projekti üldeesmärk on toetada Ukraina Krimmi platvormi: käivitades kodanikualgatuse ja vabatahtlike kaasamisel põhineva ühiskondliku liikumise, mis parandab krimmitartarlaste (kui Ukraina sisepõgenike ja Krimmi põlisrahva) olukorda läbi erinevate kommunikatiivsete tegevuste (haridus, sotsiaalmeedia, IKT-vahendid jne). Võtmetegevusteks on rahvusvahelise tasandi kodanikuliikumise väljaarendamine koos erinevate kaasaegsete rakenduste ja olemasolevate infokanalite ning platvormide kaudu. Projekti kaasrahastab Välisministeerium.

Inimõiguste Aastakonverents 2018

10. detsembril möödus 70 aastat ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooni vastuvõtmisest. Sel puhul toimus taas Tallinnas Inimõiguste aastakonverents "Väärtuskonfliktid". Kaheksandat korda peetaval Inimõiguste aastakonverentsil tuli tänavu juttu väikeriikidest kui võrdsest partnerist, inimõiguste tulevikust, Internetist kui tõese informatsiooni värvast ja manipuleerimisvahendist, aga ka Venemaa tulevikust vene aktivistide silme läbi.

Väärtuskonfliktid on tänases maailmas järjest mitmetahulisemad – radikaalsetele jõududele jäävad inimõigused jalgu, kuna need takistavad omavoli ja autoritaarset juhtimist. Samas võib võitlus terrorismiga omakorda tekitada uue väärtuskonflikti: kui palju tohib inimõigusi piirata, et tagada turvalisus? Tallinnas arutleti ka selle üle, kust läheb piir individuaalsete ja kollektiivsete õiguste vahel ning kuidas need ületada.

Inimõiguste Aastakonverentsi materjalide, tekstide, fotode, videodega saab tutvuda siin: <http://aastakonverents.humanrightsestonia.ee/inimõiguste-aastakonverents-2018/2018-sissejuhatus/>

Inimõiguste Instituut osaleb erinevatel ministeeriumites toimuvatel ümarlaudadel koos teiste vabatahtlike ja ametiasutustega, samuti jätkatakse Sotsiaalministeeriumi eestvedamisel "Heaolu arengukava 2016-2023" juhtkomisjoni töös. Inimõiguste Instituut osaleb ka Justiitsministeeriumi eestvedamisel riigikaitseõiguse revisjoni komisjoni töös. Regulaarselt käib koos Inimõiguste ümarlaud, mille tegemistega saab tutvuda siin: <http://www.humanrightsestonia.ee/toimunud/>

Samuti välisministeeriumi erinevatel aruteludel, mis näiteks puudutasid arengukoostöö arengukava 2016-2020 ja samuti erinevate ettevõtmiste planeerimisi.

Inimõiguste Instituudi töötajad ja liikmed osalevad võimaluste piires teiste vabatahtlike, riigiasutuste, uurimuskeskuste jne seminaridel, konverentsidel ja ümarlaudadel vastavalt oma pädevusele.

Inimõiguste Instituudi uudiste jms on võimalik tutvuda siin: <https://www.humanrightsestonia.ee/blogi/>

Inimõiguste Instituudi tegevuskava 2019. aastal:

- Instituut on inimõiguste mõttekoda, kus analüüsitakse antud valdkonna arenguid ja esitatakse teemakohaseid seisukohti;
- Instituut jälgib nii Eestis kui kogu maailmas inimõiguste alast olukorda erinevates valdkondades ning annab panuse nende selgitamisel meedia vahendusel;
- Instituut jätkab koostööd riiklike institutsioonidega, nõustades neid ja avalikkust inimõiguste valdkonna küsimustes (nt. inimõiguste olukord maailmas; inimõiguste kaitse sõjalistes konfliktides; inimõigused ja internet; inimõigused ja julgeolek jms.);
- Instituut jätkab konverentsi korraldamisega dets.2019;
- Instituut jätkab uuringuprojektidega ühiskonnas aktuaalsetel teemadel, mis põhinevad kvalitatiivsetel kui ka kvantitatiivsetel uuringutel;
- Instituut peab oluliseks koostööd kõigi antud valdkonnas tegutsevate organisatsioonidega ning rahvusvaheliste võrgustikega;
- Instituut jätkab rändnäituste sarja, vahendades seda nii banneritel kui ka arendab edasi virtuaalnäitusi veebis erinevates keeltes;
- Instituut jätkab panustamist koostööprojektidesse ja osaleb avalike projektide konkurssidel;
- Instituut uuendab oma kodulehte ja teisi elektroonilisi suhtlusvahendeid, jälgides uuemaid tehnoloogia arenguid, võimalusi ja sooviga pakkuda avalikkusele süstematiseeritud ja pädevat infot inimõigustest.

Aruande aastal oli Inimõiguste Instituudi keskmine töötajate arve 4 ja töövõtulepinguga töötajaid 14 ning nende palgakulu koos maksudega moodustas kokku 93 925 eurot.

Instituudi tegevus 2019. aastal on jätkusuutlik. Tegevuste rahastamiseks on sõlmitud leping Justiitsministeeriumiga.

Juhatuse esimees: Vootele Hansen /allkirjastatud digitaalselt/

Juhatuse liige: Timur Seifullen /allkirjastatud digitaalselt/

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	36 761	13 322	
Nõuded ja ettemaksed	3 234	3 204	2
Kokku käibevarad	39 995	16 526	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	1 825	3 403	3
Kokku põhivarad	1 825	3 403	
Kokku varad	41 820	19 929	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	11 498	7 879	5
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	55 000	84 280	6
Kokku lühiajalised kohustised	66 498	92 159	
Kokku kohustised	66 498	92 159	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	-72 230	-73 433	
Aruandeaasta tulem	47 552	1 203	
Kokku netovara	-24 678	-72 230	
Kokku kohustised ja netovara	41 820	19 929	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	20	0	
Annetused ja toetused	384 714	420 189	7
Tulu ettevõtlusest	520	3 156	8
Kokku tulud	385 254	423 345	
Kulud			
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-242 462	-305 960	9
Tööjõukulud	-93 925	-114 802	10
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-1 104	-979	
Muud kulud	-226	-416	
Kokku kulud	-337 717	-422 157	
Põhitegevuse tulem	47 537	1 188	
Muud finantstulud ja -kulud	15	15	
Aruandeaasta tulem	47 552	1 203	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2018	2017
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	47 537	1 188
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	1 104	979
Kokku korrigeerimised	1 104	979
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-60 779	-64 496
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-25 640	-78 857
Laekunud intressid	15	15
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	60 852	82 746
Kokku rahavood põhitegevusest	23 089	-58 425
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	0	-2 986
Antud laenude tagasimaksud	350	478
Kokku rahavood investeerimistegevusest	350	-2 508
Kokku rahavood	23 439	-60 933
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	13 322	74 255
Raha ja raha ekvivalentide muutus	23 439	-60 933
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	36 761	13 322

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2016	-73 433	-73 433
Aruandeaasta tulem	1 203	1 203
31.12.2017	-72 230	-72 230
Aruandeaasta tulem	47 552	47 552
31.12.2018	-24 678	-24 678

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Inimõiguste Instituut on koostanud raamatupidamise aastaaruande perioodi 01.01. - 31.12.2018 kohta.

Esitusvaluutaks on euro. Finantsandmete esitamise täpsusaste on üks euro.

Aastaaruanne on koostatud Eesti finantsaruandluse standardist lähtuvalt, mille eesmärk on anda aruande kasutajale raamatupidamise seaduses nõutud informatsiooni aruandekohustuslase finantsseisundi- ja tulemuse kohta.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ühingu tavapärase tegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksud ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine. Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete summa on vahe nende nõuete bilansilise väärtuse ja tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete summa võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse tulemiaruanandes mitmesuguste tegevuskuludena. Kui nõue loetakse lootusetuks, kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksud ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades. Edasimüügi eesmärgil soetatud nõudeid kajastatakse õiglase väärtuse meetodil.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse ühingu enda põhitegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 639,12 eurot. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 639,12 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ühing saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse

vara amortiseerimine.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest või ümberklassifitseerimisel "müügiootel põhivaraks". Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust. Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse tulude-kuludearuandes muude tulude või muude kulude real.

Immateriaalset vara (arenguväljaminekud, patendid, litsentsid, kaubamärgid, tarkvara) kajastatakse bilansis siis, kui vara on ühingu poolt kontrollitav, tema kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumus on usaldusväärsetel põhjustel mõeldav. Omandatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Arvele võtmise järel kajastatakse immateriaalset vara selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Määratud kasuliku elueaga immateriaalset vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes vara eeldatavast kasulikust elueast. Igal bilansipäeval hinnatakse vara amortisatsiooniperioodide ning -meetodi põhjendatust. Amortisatsioonimäärade vahemikud on immateriaalse põhivara gruppidele järgmised:

- Tarkvara, patendid, litsentsid, kaubamärgid ja muu immateriaalne põhivara 20-33%

Määratud elueaga varade puhul hinnatakse vara väärtuse langust, kui on ilmnunud asjaolusid, mis viitavad võimalikule väärtuse langusele.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 639,12

Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad tarnijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustusi, mis on avaldunud enne bilansikuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapooltele. Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdsväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Annetused ja toetused

Tegevuse sihtfinantseerimine, kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglases väärtuses.

Seotud osapooled

Inimõiguste Instituut MTÜ aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- a. liikmeid;
- b. sidusettevõtjaid, -ühinguid;
- c. tegev- ja kõrgemat juhtkonda;
- d. eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid ja ühinguid.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2018	12 kuu jooksul
Muud nõuded	1 989	1 989
Laenu nõuded	1 989	1 989
Ettemaksed	1 245	1 245
Tulevaste perioodide kulud	1 245	1 245
Kokku nõuded ja ettemaksed	3 234	3 234
	31.12.2017	12 kuu jooksul
Muud nõuded	2 339	2 339
Laenu nõuded	2 339	2 339
Ettemaksed	865	865
Tulevaste perioodide kulud	865	865
Kokku nõuded ja ettemaksed	3 204	3 204

Lisa 3 Materiaalsed põhivarad (eurodes)

					Kokku
	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2016					
Soetusmaksumus	11 261		11 261	9 752	21 013
Akumuleeritud kulum	-9 864		-9 864	-9 752	-19 616
Jääkmaksumus	1 397		1 397	0	1 397
Ostud ja parendused	1 637	1 349	2 986		2 986
Muud ostud ja parendused	1 637	1 349	2 986		2 986
Amortisatsioonikulu	-905	-75	-980		-980
31.12.2017					
Soetusmaksumus	12 898	1 349	14 247	9 752	23 999
Akumuleeritud kulum	-10 769	-75	-10 844	-9 752	-20 596
Jääkmaksumus	2 129	1 274	3 403	0	3 403
Amortisatsioonikulu	-1 128	-450	-1 578		-1 578
31.12.2018					
Soetusmaksumus	12 898	1 349	14 247	9 752	23 999
Akumuleeritud kulum	-11 897	-525	-12 422	-9 752	-22 174
Jääkmaksumus	1 001	824	1 825	0	1 825

Lisa 4 Immateriaalsed põhivarad (eurodes)

	Kokku	
	Muud immateriaalsed põhivarad	
31.12.2016		
Soetusmaksumus	12 402	12 402
Akumuleeritud kulum	-12 402	-12 402

Lisa 5 Võlad ja ettemaksud

(eurodes)

	31.12.2018	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	252	252
Võlad töövõtjatele	4 934	4 934
Maksuvõlad	6 312	6 312
Kokku võlad ja ettemaksud	11 498	11 498
	31.12.2017	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	125	125
Võlad töövõtjatele	7 159	7 159
Maksuvõlad	595	595
Kokku võlad ja ettemaksud	7 879	7 879

Lisa 6 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2016	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2017
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Välisministeerium	145 024	44 571		-105 315	84 280
Justiitsministeerium	0	275 000		-275 000	0
Euroopa Nõukogu	2 000	37 874		-39 874	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	147 024	357 445		-420 189	84 280
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	147 024	357 445		-420 189	84 280
	31.12.2017	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2018
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Välisministeerium	84 280	55 000		-84 280	55 000
Justiitsministeerium	0	270 000		-270 000	0
Haridus- ja Teadusministeerium	0	25 000	-418	-24 582	0
Euroopa Nõukogu	0	5 852		-5 852	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	84 280	355 852	-418	-384 714	55 000
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	84 280	355 852	-418	-384 714	55 000

Lisa 7 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2018	2017
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	384 714	420 189
Kokku annetused ja toetused	384 714	420 189
sh eraldi riigieelarvest	384 714	420 189

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2018	2017
Rahaline annetus	384 714	420 189
Kokku annetused ja toetused	384 714	420 189

Lisa 8 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2018	2017
Konsultatsiooniteenus	520	3 156
Kokku tulu ettevõtlusest	520	3 156

Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2018	2017
Remonditööd	12 521	0
Üür ja rent	8 808	9 529
Mitmesugused bürookulud	4 217	6 474
Lähetuskulud	14 266	30 672
Koolituskulud	399	3 616
IT-teenused ja -tarvikud	3 517	3 882
Raamatupidamise teenus	9 000	8 700
Konverentsid, seminarid, üritused	156 583	221 067
Isikliku sõiduauto hüvitus	1 073	612
Reklaam- ja kommunikatsioon	1 944	5 963
Sidekulud	1 388	1 350
Turu-uuringu teenus	24 696	0
Tõlketeenus	1 315	9 316
Näituste korraldamine	300	3 693
Trükised	1 548	715
Muud	887	371
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	242 462	305 960

Lisa 10 Tööjõukulud

(eurodes)

	2018	2017
Palgakulu	70 235	85 857
Sotsiaalmaksud	23 690	28 945
Kokku tööjõukulud	93 925	114 802
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	93 925	114 802
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	3	4

Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:

Tööleping: 4

Töövõtuleping: 14

Lisa 11 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2018	31.12.2017
Füüsilisest isikust liikmete arv	40	41

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2018	2017
Arvestatud tasu	9 000	8 400